

AANDACHT VOOR SLAVERNIJ IN DE OOST TIJDENS TONG TONG FAIR 2023

Vanaf 31 augustus tot en met 10 september vindt alweer de 63ste Tong Tong Fair plaats op het Haagse Malieveld. Met dit jaar veel aandacht voor het Nederlandse slavernijverleden. Het slavernijverleden in de West is bij de meeste mensen wel bekend. Veel minder bekend is dat er ook op grote schaal slavernij plaats vond in de Oost. Leslie Boon, programmeur bij de Tong Tong Fair, vertelt over de keuze voor dit thema.

Leslie Boon (foto: Justin Dykstra)

Waarom is het belangrijk dat ook de Tong Tong Fair aandacht besteedt aan dit onderwerp? 'Dit jaar is uitgeroepen tot *Herdenkingsjaar Slavernijverleden* omdat het 160 jaar geleden is dat de slavernij werd verboden; echter pas tien jaar later was er sprake van daadwerkelijke invrijheidsstelling. Er is terecht veel aandacht in het publieke debat voor dit schrijnende onderwerp in de Nederlandse geschiedenis en de impact ervan op het heden. Het gaat vaak over slavernij in de West. Maar dat is niet het gehele verhaal. Steeds meer mensen met wortels in de Oost, met een eeuwenlange voorgeschiedenis in voormalig Nederlands-Indië, vragen zich af of slavernij in hun stamboom voorkomt, als eigenaar, handelaar of als tot-slaaf-gemaakte. Misschien komt dit wel allemaal in één familieverhaal voor. Wij leveren als Stichting Tong Tong graag onze bijdrage want onze doelstelling is om de overdracht van de Indische (cultuur)geschiedenis te behouden en stimuleren. Daarom geven we makers, cultuurhistorici en activisten (vaak ook met wortels in de Oost) die dit verleden willen bespreken en onderzoeken, een podium.'

Waar staan wij nu als het gaat om kennis en bewustwording over het slavernijverleden in de Oost? 'Ik denk dat we het als gemeenschap nog aan het ontdekken zijn. Voldoende kennis vergaren over het slavernijverleden in de Oost, gebeurt niet van dag op nacht. En er komen steeds nieuwe inzichten en perspectieven bij. Daar is dus tijd voor nodig.'

Wat zijn wat jou betreft de belangrijkste uitdagingen? 'Het slavernijverleden lijkt ver weg. Het is nóg langer geleden dan de dekolonisatie van Indonesië en het repatriërings- en migratieverhaal van onze grootouders. Waar moet

je beginnen, want het is groot en complex. Waarin verschilt het verhaal van de slavernijactiviteiten in de West met dat in de Oost? Wat als je zelf een nakomeling bent van zowel een slavenhouder als van een tot-slaaf-gemaakte, of van een kolonisator en gekoloniseerde? Heel veel vragen dus waarop het antwoord niet meteen gegeven kan worden. En er is sprake van ongemak bij een deel van onze gemeenschap. Zij zijn opgevoed met het idee zich zo Nederlands mogelijk te gedragen, en dus ook afstand te houden van andere minderheidsgroepen, zoals nakomelingen van tot-slaaf-gemaakten in de West. Als je dan aandacht vraagt voor dit deel van ook hún geschiedenis, stuit dat op verzet. Tegelijkertijd zie je dat vooral jongere mensen vragen hebben over hun identiteit en wel alles willen weten. Het is lastig, maar ik denk dat meer kennis bijdraagt aan meer begrip, daar waar nu nog een gevoel overheerst van schaamte en ongemak.'

Wat kunnen we over het onderwerp slavernij verwachten tijdens de Tong Tong Fair? 'We zijn heel blij met een speciale tentoonstelling die wordt verzorgd door historicus en schrijver Suze Zijlstra, onder andere bekend van haar boek *De Voormoeders*. Ook in haar Nederlands-Indische familie kwam slavernij voor, als tot-slaaf-gemaakten en als handelaar. De tentoonstelling is straks meteen bij binnenkomst te zien, je kunt er niet omheen. Met een handige leeslijst bij de tentoonstelling kun je aan de slag met verder lezen over dit thema. Ook zal Suze gesprekken gaan voeren met cultuurhistorici als Reggie Baay en Nancy Jouwe. Met de tentoonstelling en het inhoudelijke programma willen wij een kader bieden voor verder onderzoek en zelfreflectie. Verder kunnen bezoekers ook bij de stands van verschillende erfgoedinstellingen als Stichting Pelita, de Indische Genealogische

Vereniging (IGV) en het Centrum voor familiegeschiedenis (CBG), terecht voor meer informatie. En we zijn erg benieuwd naar waar onze bezoekers nog meer behoefte aan hebben als het gaat om dit onderwerp. Hopelijk kunnen we in de toekomst dieper ingaan op die gevraagde thema's.'

Waar verheug jij je persoonlijk op? 'Uiteraard verheug ik me op een mooie *Tong Tong Fair* met een gezellige drukte vol verrassende ontmoetingen. En dat iedereen tevreden naar huis gaat omdat hun zintuigen weer verrijkt en geprikkeld zijn. Dat bezoekers blij naar huis gaan met tassenvol lekkertijen en boeken, het mobieltje weer vol met nieuwe foto's en herinneringen voor de napret. En dat ze meteen al naar de volgende *Tong Tong Fair* verlangen zodra ze de tenten op het Malieveld verlaten... Wat een heerlijke vooruitzichten!'

De Pelita-stand in 2022, met Yvonne Keuls (foto: Arenda Oomen)

Zoals gebruikelijk staat Stichting Pelita weer met een informatie-stand op de *Tong Tong Fair*. U kunt ons vinden vlak bij de ingang van de Grand Pasar. Meer informatie en tickets: tongtongfair.nl

PELITA NAOORLOGSE GENERATIES

Ik neem nog meer kennis over mijzelf mee.

De angst die ik had om het trauma door te geven aan mijn kinderen laat ik nu achter.

Er is ruimte voor nieuwe perspectieven.

Ik neem de kracht van mijn ouders mee.

Tijdens de Pelita Naoorlogse Generatiebijeenkomsten in de regio kunnen deelnemers reacties achterlaten.

foto: Peggy Vermunt-Loen

In de afgelopen maanden heeft er op een aantal locaties al een Pelita Naoorlogse generaties bijeenkomst plaatsgevonden. We krijgen daar mooie reacties op. Op 8 september zijn we in Eindhoven, en in de komende maanden komen we nog naar Den Helder, Maastricht en Hengelo.

Spekkoekkaarten (Ontwikkeld door Coöperatie Indisch Goud)